



עמותת מודיעין 10

יחידה 504 על ציר הזמן

"בחודש ינואר לפני..."

"מבצע מנורה" – תקיפת בסיסי מחבלים ברמת ארנון (אזור הבופור)

אירוע מעלות א' (הראשון)

יזכר בהקשר זה כי אירוע מעלות הראשון ("אסון מעלות") אירע ביום 15.5.1974 כאשר חוליה מאותו ארגון חדרה לישוב מעלות, נכנסה לפנות בוקר לבית ספר בו שהו, לרוע המזל, 102 תלמידים מבית ספר תיכון בצפת ועימם 10 מלווים, החזיקה בהם כבני ערובה ודרשה שיחרור מחבלים תמורתם. לאחר מו"מ ממושך בוצעה ע"י צה"ל פעולה לחילוץ בני הערובה שבמהלכה רצחו המחבלים 21 תלמידים. בנוסף נהרגו בפיגוע זה 4 אזרחים וחייל אחד, ונפצעו 68 אזרחים וחיילים. פיגוע זה נחשב לאחד הטראומטיים שהמדינה ידעה בשל תוצאותיו הקשות. מסיבה זו "אירוע מעלות ב'", שארך כ-3 ימים והזכיר את האירוע הראשון, עורר חרדות רבות בקרב תושבי האזור. "אירוע מעלות ב'" שבא גם לאחר ירי קטיושות לעבר קרית שמונה הוביל להחלטה לבצע פעולה נרחבת נגד המחבלים בדרום לבנון ("מבצע מנורה").

אירוע מעלות ב' (השני)

ביום חמישי 11.1.1979 זוהתה חדירה של מחבלים מגבול לבנון באזור מושב זרעית לתוך שטחנו. כוחות צה"ל פתחו במרדף בעקבותיה, בו השתתפו קצינים מבסיס נהריה. החוליה לא אותרה באותו היום וגם לא ביום המחרת. לאזור החקק מסוק, עליו הותקנה מערכת כריזה שהובאה ממרחב ארצי, ובשבת בבוקר הוא המריא כשעליו חוקר ממרחב ארצי ומב"ס נהריה במטרה לבצע כריזה שתביא לאיתור וכניעת המחבלים. מיד עם המראת המסוק נשמעו יריות מבית ההבראה שליד מעלות (לימים מלון אסיינדה) וכל הכוחות עם החקש"בים חשו למקום זה. הסתבר שבאותו לילה החוליה הסתננה לתוך בית ההבראה ובקומה השניה של המבנה זוהה מחבל ע"י חייל מכח כוננות של גולני, אחד מיני רבים שנפרסו ביישובי האזור על רקע החדירה, ונורה למוות. 2 מחבלים נוספים ששהו בקומת הקרקע החלו במנוסה וחוסלו סמוך ליציאה משער בית ההבראה. לשמע הירי החלו אזרחים ששהו במקום לברוח ולהשתלשל מהחלונות החוצה באמצעות סדינים. אישה אחת נפלה ונהרגה. בבדיקת הממצאים והמסמכים שנמצאו על אנשי החוליה ע"י קציני היחידה הוברר כי משימתם היתה לבצע חטיפה של תושבים, להחזיקם כבני ערובה ולנהל מיקוח לשחרור מחבלים. כמו כן הסתבר שהחוליה השתייכה ל-"אירגון החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין" (ארגונו של נאיף חואתמה). ניסיון פיגוע זה כונה בדיעבד בשם "אירוע מעלות ב'".



עמותת מודיעין 10

יחידה 504 על ציר הזמן

"בחדש ינואר לפני..."

"מבצע מנורה" - תקיפת בסיסי מחבלים ברמת ארנון (אזור הבופור)

"מבצע מנורה"

בליל 18-19 ינואר 1979 בוצעה פשיטה של כוחות צנחנים וגולני על בסיסי מחבלים ברמת ארנון. כוח הצנחנים יצא ב-2 צירים - האחד מ-קליעה ל-חמא ארנון והשני מ-דיר מימאס למבצר הבופור, ארנון ו-יחמור. כוח גולני יצא בציר אחד מ-מרג'עיון אל היעדים בכפרים עישיה, ג'רמק ו-אלנבטיה אלפוקא. במבצע השתתפו חוקר ממרחב ארצי, 2 קת"מ מ-מבסיס קרית שמונה וקת"מ מבסיס שומרון (יושע אבני, איתן גונן, אייל אופק ויורם אופיר). המבצע התאפיין בקושי פיזי ניכר בהגעה לבסיסי המחבלים ובנסיגה מהם בשל הצורך לחצות את אפיק נהר הליטאני המאוד תלול באזור זה. יצויין כי כוח גולני עצר בדרכו רועה צאן לבנוני שנחקר ע"י קת"מ מהיחידה כדי לאמת סופית פרטים על ציר תנועתם. במבצע זה הרגו כוחות צה"ל כ-30 מחבלים, שבו אחד ופצעו תשעה. 10 בסיסים בתוך מבנים הושמדו ופוצצו, וכן הושמדו 5 קני ארטילריה, 2 ג'יפים עם מקלעים כבדים ומצבורי תחמושת. לצה"ל היו 2 פצועים. "מבצע מנורה" היווה דוגמא למבצע קרקעי יזום לתקיפת מספר יעדי מחבלים אשר בוצע בנוהל קרב מהיר. המודיעין למבצע התבסס במידה רבה על מקורות של היחידה. במבצע באו לידי ביטוי מרכיבי היכולת הנדרשים מהחקש"ב: הכרת הזירה, ידיעת השפה, כושר גופני ורמת חיילות טובה.

מודיעין ל"מבצע מנורה"

כשבועיים לפני "אירוע מעלות ב' " גוייס ע"י בסיס נהריה מקור שהיה מפקד אחד הארגונים באזור נבטיה-רמת ארנון (אזור מבצר הבופור) בדרום לבנון ושלט בפרטי פרטים במתרחש באזור זה. בפגישה ממושכת עימו מסר המקור איתורים מדויקים של בסיסי המחבלים באזור, מרשמים של המבנים בהם שכנו הבסיסים, כניסות, חלונות, מעברים תת קרקעיים שהיו בין המבנים, פתחי המנהרות, מספר המחבלים שהיו בכל בסיס, שיוכם האירגוני, האמל"ח שברשותם וקני ארטילריה שהיו סביבם. מידע מפורט ועדכני זה, שנתמך ע"י דיווחי מקורות אחרים של מרחב צפון, שימש לפיקוד הצפון כבסיס לתכנון "מבצע מנורה".

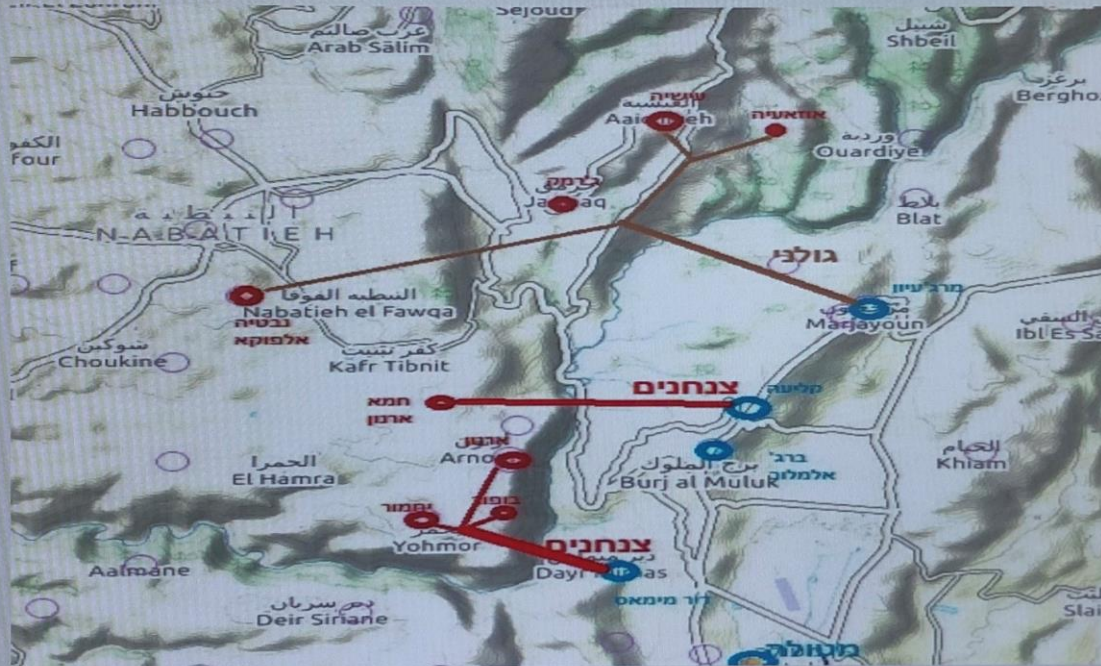


עמותת מודיעין 10

יחידה 504 על ציר הזמן

"בחודש ינואר לפני..."

"מבצע מנורה" - תקיפת בסיסי מחבלים ברמת ארנון (אזור הבופור)



מפת מבצע "מנורה" -
כוחות ויעדים